

Priešnuodis šilumos kainų didėj

ROKAS NORVAIŠIS

Nors šildymo sezonas baigtas vos prieš kelias dienas, energetikai jau aptarinėja kitą žiemą laukiančius iššūkius. Pagrindinis jų – pasaulinio naftos produktų brangimo prognozės, reiškiančios didesnes gamtinių dujų, o kartu ir šilumos kainas.

Didelė dalis energetikų mano, kad Lietuvos gyventojus nuo drastiško šilumos kainų kilimo gali apsaugoti tik skubus šilumos ūkio perorientavimas nuo gamtinių dujų prie vietinio biokuro. Pasak Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijos vadovų, kitos išeities nėra, nes dujininkai pateikia niūrias prognozes, kad dujos prieš naująjį šildymo sezoną brangs net 30 procentų.

„Stebuklų nebūna – kylant pasaulinei naftos kainai, dujos pigti negali. Šio kuro brangimas neabejotinai atsilieps visiems miestams, kuriuose šilumos gamyba grįsta importuojamomis gamtinėmis dujomis. Jeigu nesiimsime ryžtingų veiksmų ir tik pasyviai stebėsime kylančią dujų kainos kreivę, kitas šildymo sezonas gali būti katastrofiškai brangus“, – teigia Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijos (LŠTA) prezidentas Vytautas Stasiūnas.

Jo įsitikinimu, šią problemą būtina sku-

Lt/tne su transportavimo mokesčiu, sausio mėnesį ši kaina sudarė 1411 Lt/tne. O biokuro kaina šilumos tiekėjams nesiekia 700 Lt/tne – tai perpus mažesnė kaina, kuri išlieka panaši jau ne vienus metus.

V.Stasiūno teigimu, šiandien šilumos kainos Lietuvos miestams nustatomos Maskvoje, ir tai tęsis tol, kol šilumos ūkis nebus perorientuotas prie biokuro. „Mūsų miškuose ir pievose apstu pigaus atsinaujinančio kuro, kuriam deginti šilumos ūkyje turime visas technologijas. Nėra nė vienos pateisinamos priežasties šį kurą be reikalo pūdyti ir leisti milijardus gamtinėms dujomis iš Rusijos įsigyti“, – įsitikinęs V.Stasiūnas.

Pigiausiai moka žaliausi

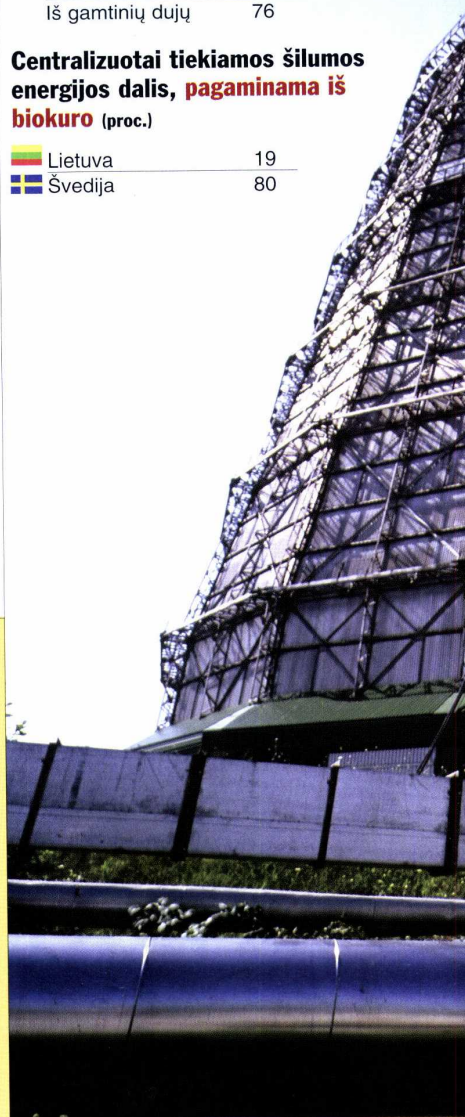
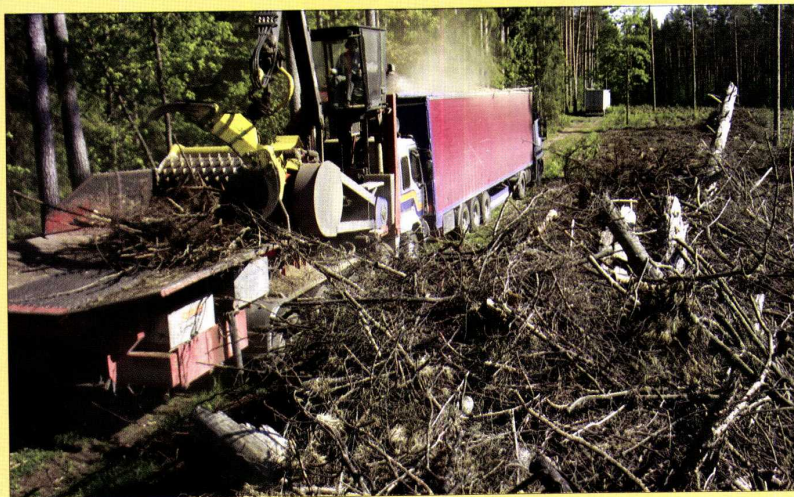
Pasak V.Stasiūno, šių teiginių pagrįstumą rodo Lietuvos miestų praktika – šiuo metu šiluma pigiausia tuose miestuose,

Lietuvoje **centralizuotai tiekiamos šilumos energijos dalis pagaminama (proc.)**

Iš biokuro	19
Iš gamtinių dujų	76

Centralizuotai tiekiamos šilumos energijos dalis, pagaminama iš biokuro (proc.)

Lietuva	19
Švedija	80

biai spręsti valstybinių lygiu. „Lietuva privalo radikaliai keisti šilumai gaminti naudojamo kuro balansą. Dujas, už kurias ir šiandien kompanijai „Gazprom“ mokame brangiausiai iš visų ES valstybių, privalome keisti pigiu ir ekologišku vietiniu biokuru. Tai strateginis žingsnis, būtinas siekiant stabilių šilumos kainų“, – tikina V.Stasiūnas.

Kainas diktuoja Maskva

Lietuvos šilumos tiekimo įmonės už gamtines dujas kovo mėnesį mokėjo 1454

kuriuose plačiai naudojamas biokuras.

Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (VKEKK) duomenimis, kovo 1 dieną mažiausia šilumos kaina pasižymėjusių miestų dešimtuose – net devyni miestai, kurių šilumos ūkyje deginamos ne tik gamtinės dujos, bet ir biokuras.

Pavyzdžiui, Tauragės gyventojams šiluma kainavo 18,65 ct/kWh, Ignalinos – 19,25 ct/kWh, Molėtų – 20,31 ct/kWh, Kelmės – 22,98 ct/kWh. Šiuose miestuose biokuras sudaro nuo 80 iki 100 proc. bendro kuro balanso.

Tarp išimtinai gamtines dujas naudojančių miestų nebuvo nė vieno, kurių gyventojai už šilumą mokėtų mažiau nei 20 ct/kWh. Pavyzdžiui, Prienų gyventojai už šilumą mokėjo 32,53 ct/kWh, Pakruojo – 30,28 ct/kWh, Joniškio – 29,59 ct/kWh, Akmenės – 26,66 ct/kWh, Anykščių – 27,81 ct/kWh, Šalčininkų – 28,77 ct/kWh.

Maitina dujų tiekėjus

V.Stasiūnas kritikuoja, kad kol kas Lietuvos šilumos ūkio perorientavimas prie

imui – biokuras

“Nors, palyginti su vietiniu biokuru, gamtinės dujos du kartus brangesnės, o jas deginant išsiskiria didelis kiekis aplinkai žalingo anglies dvideginio, atsisakyti jų neskubama. Todėl šiandien už šilumą gyventojų mokami pinigai daugiausia maitina ne Lietuvos ekonomiką, o brangaus importuojamo iškastinio kuro tiekėjus”, – paaiškino Lietuvos energetikos konsultantų asociacijos (LEKA) prezidentas dr. Valdas Lukoševičius.

V.Stasiūnas: “Kiekviena investicija į biokuro rinkos plėtrą sugrįžta ne tik švaresniu oru, bet ir naujomis darbo vietomis.”

Pavyzdys – lyderiai

Pavyzdžiu Lietuvos energetikos ūkiui galėtų tapti Švedija, kurioje iš atsinaujinančių energijos šaltinių pagaminama net 80 proc. šilumos. Tokios šalys, kaip Danija, Švedija, iki 2050 m. numato iš viso atsisakyti iškastinio kuro šilumai gaminti. Tokių pat galimybių turi ir Lietuva, kurioje gamtinės sąlygos panašios į Skandinavijos šalių.

“Turime visas prielaidas pasivyti pa-

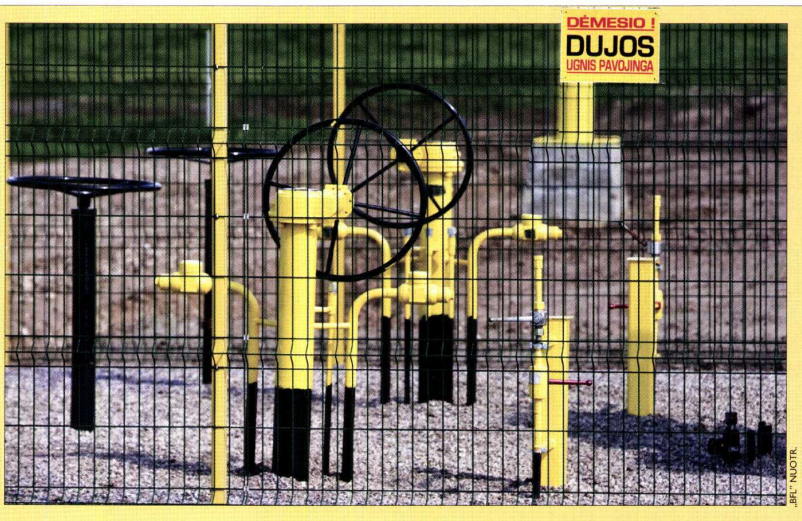
energetinės įtakos voratinklyje, priklauso tik nuo mūsų pačių ir mūsų valdžios. “Beje, biokuro naudojimo plėtra ne tik stiprina šalies energetinę nepriklausomybę, bet ir kuria pridėtinę vertę visam Lietuvos ūkiui,

tarnauja nepa-
mainomu ekon-
omikos stipri-
nimo ramsčiu re-
gionuose”, – tei-
gia V.Stasiūnas.

Pasak jo, kiek-
viena investicija
į biokuro rinkos
plėtrą sugrįžta

ne tik švaresniu oru, bet ir naujomis darbo
vietomis, kurios šiais laikais ypač aktua-
lios kaimo vietovėse.

Plečiant biokuro naudojimą prireikia
naujų etatų tiek biokurui rinkti, trans-
portuoti, gaminti, tiek naujų katilinių staty-
bos, priežiūros ir daugeliui kitų darbų.
“Gyventojams atsiranda papildomų ga-
limybių įsidarbinti, be to, energijos gamy-
bai nebetenka importuoti iškastinio kuro.
Tai reiškia, kad pinigai nepalieka Lietuvos,
o panaudojami vietoje. Toks posūkis
sustiprina kiekvienos “žalios” vietovės
ekonomiką ir užtikrina aukštesnį pragy-

vietinio biokuro vyksta vangiai. Pavyzdžiui, praėjusiais metais didžiausiam šalyje Vilniaus šilumos ūkyje planuotas dujų naudojimo mažinimo projektas – biokuro diegimo ir atliekų jėgainės statybos – buvo atmes-
tas Vilniaus miesto tarybos ir Aplinkos mi-
nisterijos.

Nors Lietuvoje biokuras dukart pigesnis už gamtines dujas, šiandien iš vietinio kuro pagaminama vos 19 proc. centralizuotai tiekiamos šilumos energijos. O 76 proc. šilumos pagaminama iš Rusijos importuojamų gamtinių dujų pagrindu.

saulinius atsinaujinančių energijos šaltinių taikymo lyderius, tereikia aiškaus valstybinio požiūrio. Siekiant ekonominės, socialinės ir aplinkosauginės naudos, laikas jungti žalią šviesą kuro konversijai šilumos ūkyje – importuojamas gamtinės dujas keisti biokuru. Tai reali ir pamatuota galimybė”, – dėsto V.Lukoševičius.

Kuria pridėtinę vertę

V.Stasiūno žodžiais, ar Lietuva žengs kartu su pažangiomis šalimis, ar liks Rusijos

venimo lygį”, – dėsto V.Stasiūnas.

Jo teigimu, jei per penkerius metus Lietuva iš biokuro gaminamą šilumos energijos dalį išplėstų nuo dabartinių 19 iki 50 proc., iš viso būtų sukurta per 10 tūkst. naujų darbo vietų. “Maža to, plačiai taikant biokurą, žmonės patirtų mažiau išlaidų šilumai, kurios kainos kyla lygia greta su nuolat brangstančiomis dujomis. Ši žinia aktuali didžiąjai daliai šalies gyventojų – dviem milijonams centra-
lizuotos šilumos vartotojų”, – apibendrina V.Stasiūnas. ■